EKONOMIA UKIEZINA EUSKADIN

Posted on 09/07/2025 by Naider

¿Qué son los activos intangibles?

Aktibo ukiezinak ondasun materialik ez duten baina denboran zehar balio ekonomiko iraunkorra sortzen duten baliabideak dira. Horien artean sartzen dira softwarea, I+G, diseinua, markaren irudia, langileen prestakuntza edo enpresen egitura antolatiboa. Nahiz eta aktibo horietako asko ez diren kontabilitate nazionalaren parte, azken hamarkadetan gero eta zabalduago dago ideia horiek funtsezkoak direla garapen ekonomikorako. Corrado, Hulten eta Sichel bezalako egileek argudiatu zuten gastu horietako asko inbertsiotzat hartu behar direla, ez bitarteko kontsumotzat, balioa epe laburrera baino harago sortzen dutelako.

Haien garrantzia produktibitatea, berrikuntza eta lurralde-garapena bultzatzeko gaitasunean datza. Digitalizazioak eta adimen artifizialak markatutako testuinguru batean, ukiezinak **faktore estrategiko** gisa sendotzen ari dira. COTECen azken txostenaren oinarrian, Euskadiko ekonomia ukiezinaren egoera aztertu dugu, haren indargune nagusiak eta erronkak identifikatuz.

Zenbat inbertitzen du Euskadik ukiezinetan?

Euskadik estatuko mailan izan duen lehiakortasun eta berrikuntza lidertza historikoaren (azken RIS rankingak islatzen duen bezala) **gainetik**, **aktibo ukiezinetako inbertsioaren pisua** BPGaren %7,2koa da, **estatuko batez bestekoa** (%7,8) **baino txikiagoa**. Aktibo ukiezinen metatutako kapitalari (stock) dagokionez Espainiako batez bestekora heltzen den arren, uneko inbertsio-maila atzeratuta dago. Aldea are handiagoa da Europako beste ekonomiekin alderatuta, batez ere Alemaniarekin (%9,2) edo Erresuma Batuarekin (%12,3), eta baita Hego Europako Portugal edo Italia bezalako herrialdeekin ere, non inbertsio-ahalegina handiagoa den.

Hala ere, **azken hamarkadetan Euskadik hainbat unetan Espainiako batez bestekoa gainditu du**. **Azken garapena**, ordea, **aldakorragoa eta geldialdi zantzu nabarmenekin dator**: 2012tik aurrera, ukiezinetako inbertsioa BPGaren gainean ia geldi egon da. Joera hori, ondorengo grafikoan ikus daitekeenez, estatuko batez bestekoaren kontrastean dago.

1. irudia: Aktibo ukiezinetan inbertsioa 1995–2023 (% BPG). Iturria: Ekonomia ukiezina Espainian (2024), COTEC.

EAE autonomia-erkidegoen artean **bosgarren tokia**n dago **ukiezinetako inbertsioan**. Haren bilakaerak "**lidergo geldia**" kategorian kokatzen du, Nafarroarekin eta Kataluniarekin batera: 1995ean maila altu batekin abiatu ziren baina ordutik hazkunde ahula erakutsi dute. Madrilgo Erkidegoak soilik lortu du "lidergo indartua", hasierako abantaila eta hazkunde sendoa uztartuz, beste lurralde askok ibilbide desberdinak erakusten dituzten bitartean.

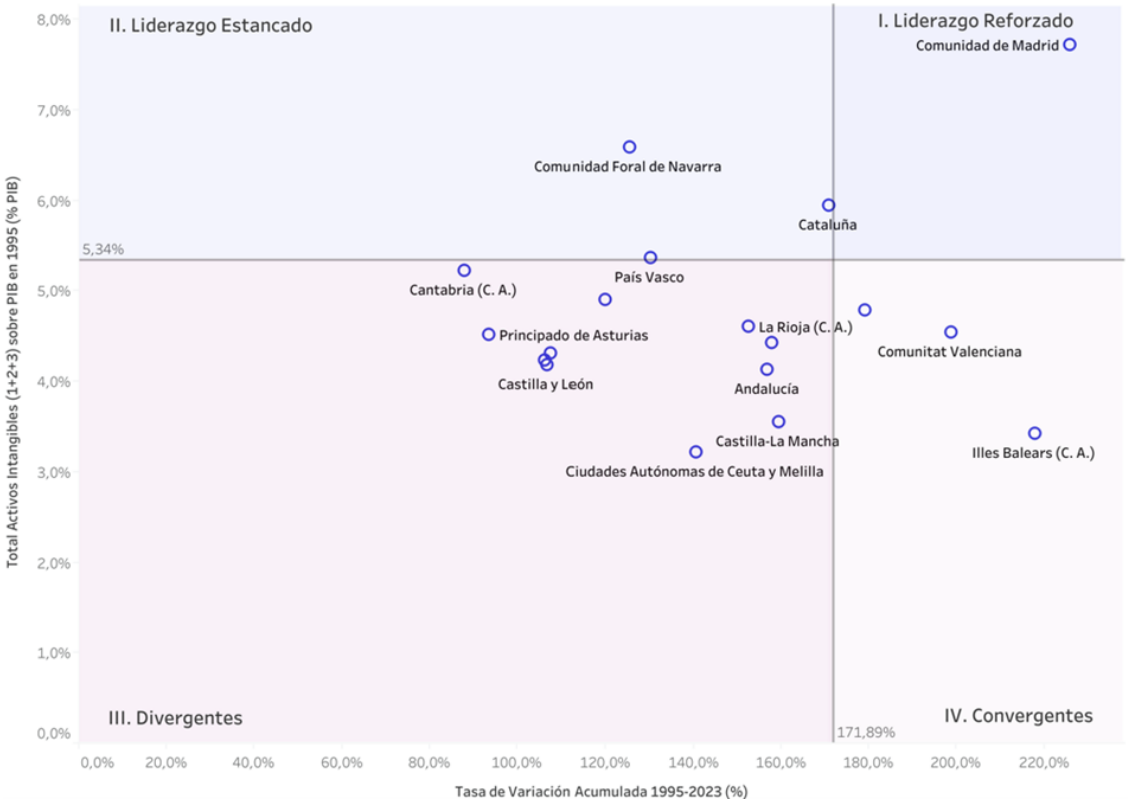

2. irudia: Estatuko batez bestekotik desbideratzea ukiezinetako inbertsio-ahaleginean (inbertsioa/BPG) eta autonomia-erkidegoen inbertsioaren hazkunde-tasa (1995–2023). Iturria: Ekonomia ukiezina Espainian (2024), COTEC.

Zein aktibotan inbertitzen da? Zeinetan nabarmentzen da Euskadi?

Inbertsioaren bolumen osoaz harago, bereziki interesgarria da **zein aktibo ukiezinetan inbertitzen den aztertzea**. Inbertsioa **zazpi kategoria** nagusitan banatzen da: I+G, softwarea, giza kapitala, diseinua, markaren irudia, egitura antolatiboa eta jabetza intelektualarekin lotutako beste aktibo batzuk.

Kategoria gehienetan, Euskadi **estatuko batez bestekoaren azpitik** dago, **bi salbuespen** nabarmenekin: **produktu berrien diseinua** eta **ikerketa eta garapena (I+G)**, non Madrilekin batera lidergoan dagoen. Arlo horiek ez dute soilik lurraldearen indar lehiakorra erakusten, baizik eta **ukiezinetako inbertsioaren egitura osoan pisurik handiena** dutenak ere badira. Aitzitik, **softwarea da ahulgune nagusia**: ukiezinen barruan duen garrantzia handia izan arren, Euskadik emaitza erlatibo txarragoak ditu kategoria honetan.

Sektorearen osaera

Sektore-ikuspegitik, Euskadiko aktibo ukiezinetako inbertsioa argi eta garbi **zerbitzu aurreratuek** gidatzen dute—profesionalak, finantzarioak eta aseguruetakoak—, **guztizkoaren laurden bat** inguru hartuz, **estatuko batez bestekoa baino handiagoa**. Talde honek ez du soilik bere lidergo historikoa mantentzen, baizik eta **azken hamarkadan posizioa indartu du**, bereziki **I+Gn eta produktu berrien diseinua**n, euskal ekonomiaren motor ukiezin nagusi bihurtuz. Eredu hori estatukoarekin bat dator, non zerbitzu aurreratuak dira inbertsio-buruak, **informazio eta komunikazio** sektoreak jarraituta.

Euskadin sektore nagusiak dira **informazioa eta komunikazioak (%9), jarduera finantzarioak (%8) eta merkataritza eta konponketa (%7)**, guztiak inbertsio-maila nabarmenekin. **Metalurgia sektoreak** ere pisu handia du (%6,5), baina haren inbertsioa beherantz doa azken hamarkadetan. Bestalde, **eraikuntza** edo **nekazaritza** bezalako sektore tradizionalek garrantzia galdu dute, batez bestekoaren azpitik kokatuz eta eraldaketa txikiagoa erakutsiz.

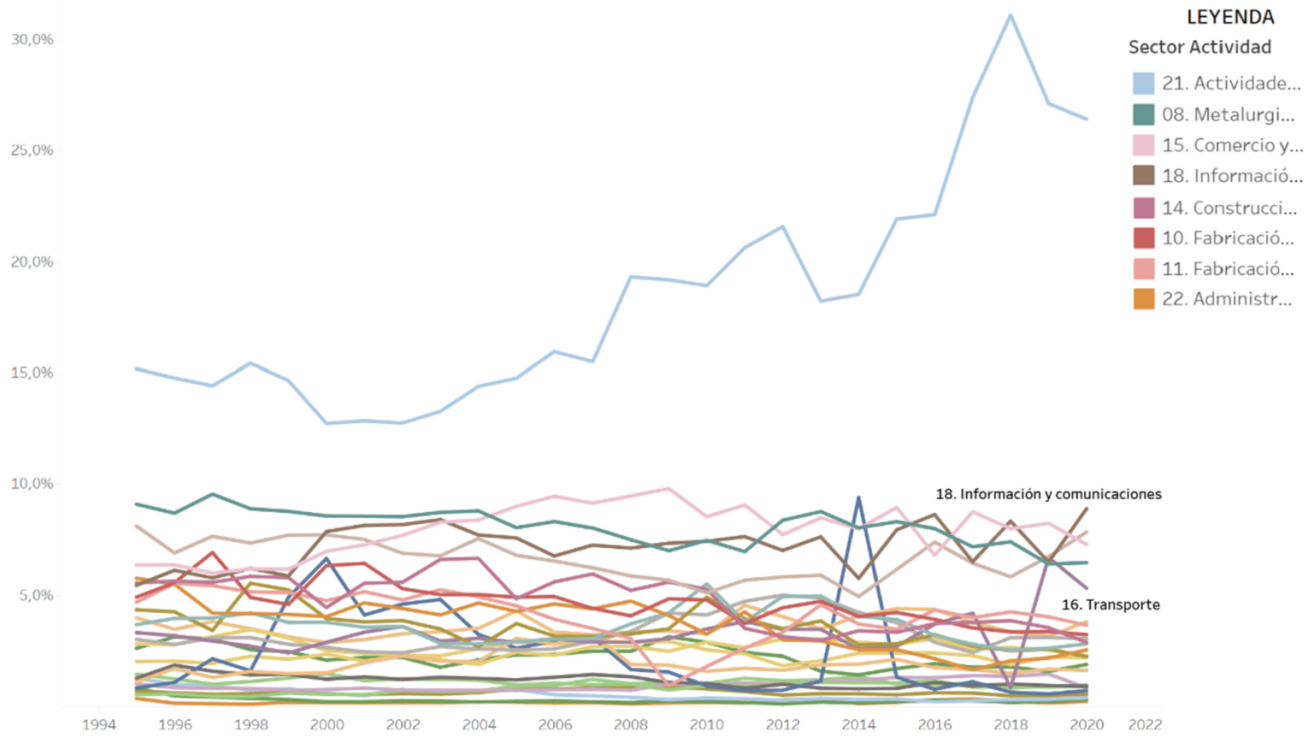

3. irudia: Aktibo ukiezinetako inbertsioa sektoreka 1995–2020. Iturria: Ekonomia ukiezina Espainian (2024), COTEC.

Ondorioa

Euskadik lehiakortasunean eta berrikuntzan duen ibilbide sendoa gorabehera, gero eta handiagoa da haren potentzialaren eta aktibo ukiezinetako benetako inbertsioaren arteko desoreka. I+Gn edo produktu berrien diseinuan duen lidergoa kontrastean dago ukiezinetako inbertsio orokorrean izandako geldialdi luzearekin, estatuko batez bestekoaren azpitik eta Europako ekonomia aurreratuenetatik are urrunago kokatuz. “**Lidergo geldia**” deritzon eredua hobetzeko tarte nabarmena erakusten du, bereziki softwarean eta giza kapitalean, ezagutzan oinarritutako ekonomiara igarotzeko bidean. Egoera hori iraultzeko, beharrezkoa izango da ukiezin estrategikoetan inbertsio iraunkorra bultzatuko duten politikak, haien presentzia sektoriala dibertsifikatzea eta gaitasun nagusiak indartzea, digitalizazioaren eta eraldaketa produktiboaren erronkak arrakastaz gainditzeko.

Ilustrazioa: Ayush Kumar